

EL DOGMA JUEU

S'anomena 'dogma' tot principi essencial d'una religió, de manera que qui no accepta el dogma resta fora de la comunitat creient. **El dogma és la condició bàsica d'adhesió a una religió.** En cada religió, els dogmes són diversos, però sempre hi ha obligació de creure'ls perquè, segons els creients, provenen directament de la divinitat. En el cas del cristianisme els dogmes són establerts per l'Església, per als musulmans l'únic dogma és creure que només hi ha un sol déu i que Mahoma és el seu profeta. Però en la religió jueva el dogma és més complicat d'establir: perquè la Llei escrita (la *Torà*), no l'estableix explícitament.

No és el mateix un manament que un dogma. El dogma és sagrat i prové de Déu, els manaments són formes d'organització de la vida personal o comunitària, volgudes per Déu però conformades a escala humana. En el judaisme hi ha 613 manaments (*mitzvot*), però els manaments són lleis de la comunitat, no creences obligatòries emanades de Déu. Per això els aspectes legals (formals) del judaisme són bàsics per a la comunitat. Com que Israel ha estat un poble sense terra durant més de mil nou-cents anys, els aspectes jurídics, que regulaven la pertinença al poble jueu en mig de gentils, han tingut una importància capital.

El dogma bàsic del judaisme és el que s'expressa en la pregària quotidiana del *Xemà Israel* (Deuteronomi 6, 4): «Escolta Israel: l'Etern és el nostre Déu, l'Etern és U!». Un jueu creu, doncs, en el fons, el mateix que un cristià o que un musulmà, (religions de Llibre). **Però aquesta creença bàsica s'expressa tradicionalment en la religió jueva a través dels «tretze principis de la fe de Maimònides»** que es reciten a les Sinagogues després de l'ofici del matí. Aquests principis són:

1. Crec en l'existència d'un creador i d'una providència.
2. Crec en la unitat de Déu.
3. Crec en la incorporeïtat de Déu.
4. Crec en l'eternitat de Déu.
5. Crec que només a Déu s'ha de retre culte.
6. Crec en la paraula dels profetes.
7. Crec que Moisès és el més gran dels profetes.
8. Crec que a Moisès li fou revelada la *Torà* al Sinaí.
9. Crec que la Llei revelada és immutable.
10. Crec en l'omnisciència de Déu.
11. Crec en la retribució en aquest món i en l'altre.
12. Crec en la vinguda del Messies.
13. Crec en la resurrecció dels morts.

Aquests dotze principis es canten al *Yigdal* («magnificat») al sàbat i els dies de festa.

A nivell més concret, el judaisme es regeix per una Llei molt complexa, integrada per 613 *mitzvot* (o Manaments), que no obliguen a cada jueu en particular, sinó a tot el poble d'Israel en conjunt. Alguns d'aquests manaments són per als homes, altres per a les dones, altres per als reis, altres per als sacerdots, etc. De fet, un cop destruït el Temple de Jerusalem molts d'aquests manaments ja no es poden complir i els rabins jueus consideren que només 270 són realment factibles de debò. A tall d'exemple presentem molt breument cinc d'aquests manaments, tot i que n'hi ha molts més d'importants, especialment els relatius a la propietat de la terra i a les festes, que no exposarem aquí:

1.- L'obligació de procrear: Apareix al llibre del Gènesi: *creixeu i multipliqueu-vos.* (1, 28). És aplicable als homes, però no a les dones i val arreu i sempre. Tenir fills vol dir continuar la vida i aquesta és una obligació que val per a tothom, de manera que a Israel mantenir-se solter està molt mal vist en un home.

2.- L'obligació de circumcidar-se: És una obligació que val per a tots el homes perquè és el símbol de l'Aliança en la carn i incumbeix al pare circumcidat els fills mascles. Apareix al llibre del Gènesi (17, 10).

3.- L'obligació d'escriure una acta de repudi: El divorci no és vàlid si el marit no escriu una acta de repudi exposant els motius. (Deuteronomi, 24, 1).

4.- La prohibició absoluta de l'assassinat: Qui assassina no mata només un home, sinó tota la descendència futura que podria provenir d'aquest home. D'aquí que és un crim execrable. Val arreu, en tot temps, en tot lloc i per a tothom. (Èxode, 20, 13).

5.- La prohibició que un tribunal condemni algú a mort per majoria d'un sol vot: Es fonamenta en un versicle d'Èxode (23, 2): *No seguiràs la majoria que vol el mal...* Considerant que tota vida humana és irreemplaçable, cal donar sempre una possibilitat per evitar la mort de qualsevol malfactor.